

Vlaamse Vereniging
van Journalisten

JOURNALISTEN & VEILIG WERKEN

een vademecum

INLEIDING

WAT VERSTAAN WE ONDER '(ON)VEILIGHEID' ?

BEREID JE GOED VOOR

CONFLICTBEHEERSING

WAT TE DOEN ALS SLACHTOFFER VAN AGRESSIE ?

1. Registreren
2. Gerechtelijke stappen
3. Publieke reactie

NAZORG: AANPAK VAN STRESS EN TRAUMA

INLEIDING

Persvrijheid begint bij veiligheid.

Een journalist heeft allereerst nood aan een veilige omgeving – zowel fysiek als psychisch – om vrij en onafhankelijk te kunnen werken.

Toch wordt die veiligheid vandaag meer dan eens bedreigd. Tijdens het werk op straat worden journalisten al eens lastiggevallen, geïntimideerd of ronduit aangevallen. Hun voertuigen of materiaal worden soms beschadigd. Online zijn ze meer en meer het doelwit van *hatespeech*, worden ze beledigd of bedreigd. Soms is er sprake van doodsbedreigingen – zelfs aan het adres van verwanten van de journalist. Een bijzondere vorm van agressie zijn nog de zogenaamde SLAPP's: *strategic lawsuits against public participation*, dat zijn gerechtelijke procedures die enkel als doel hebben nieuwsmedia en journalisten te intimideren of zelfs het werk onmogelijk te maken.

Veelal gaat de agressie uit van boze particulieren. Dat kunnen protesterende coronasceptici, extreemrechtse manifestanten of voetbalhooligans zijn. Maar ook politici en gezagsdragers, zoals politiemensen, kunnen gewelddadig uit de hoek komen tegenover journalisten. Meer en meer is sprake van een zeker anti-journalistiek klimaat.

In talloze landen wordt dezelfde tendens waargenomen. In Duitsland ondervinden journalisten almaar meer agressie vanwege extreemrechts. In Frankrijk oefenen 'gele hesjes' opvallend veel geweld uit tegen verslaggevers. In Nederland kampen sommige journalisten met grof geweld vanwege criminelen over wie ze berichten. In Italië vormt de maffia een blijvend probleem. Oud-VS-president Trump verklaarde journalisten niet zo lang geleden tot 'vijanden van het volk'. In talloze andere landen is de persvrijheid nog erger bedreigd en staan journalisten nog meer onder druk.

De gevolgen van dergelijk fysiek en verbaal geweld zijn nefast. Om te beginnen zijn er natuurlijk de gevolgen voor hun persoonlijke lijf en leden, maar bovendien dreigen journalisten die worden aangevallen of geïntimideerd het slachtoffer te worden van een *chilling effect*, wat een hypotheek legt op hun berichtgeving. De groeiende agressie tegenover journalisten bedreigt met andere woorden de vrije informatiestroom, die zo noodzakelijk is voor ware democratie. De Internationale Federatie van Journalisten (IFJ) signaleert een toenemend aantal journalisten, vaak vrouwen, die onder druk van agressie en intimidatie hun job voor gezien houden.

Voor de goede orde: mediakritiek moet absoluut mogelijk zijn. Als beroepsvereniging van journalisten geloven we meer dan ooit in vrije, maar tegelijk verantwoordelijke journalistiek. Die verantwoordelijkheid geven we in de eerste plaats vorm via de Code en de Raad voor de Journalistiek (www.rvdj.be). Maar mediakritiek moet ook inhoudelijk gestaafd en beschaafd zijn, zonder aantasting van de persoonlijke integriteit van een journalist. Precies op dit punt evolueren de zaken negatief.

Met dit Vademecum spelen we op deze realiteit in. Het biedt een beknopt overzicht van instrumenten om met agressie om te gaan. Preventief: hoe vermijd je geweld of een escalatie daarvan? En curatief: wat te doen als je slachtoffer bent?

Zoveel mogelijk verwijzen we door naar aanvullende literatuur. Telkens nemen we ook links op naar praktische trainingen die worden aangeboden.

WAT VERSTAAN WE ONDER 'AGRESSIE' ?

Agressie kan velerlei vormen aannemen.

Het meest tastbare is **fysiek geweld**. Je wordt geduwd of omvergetrokken, je krijgt een slag of stamp, je wordt bespuwd. Aan fysiek geweld kun je verwondingen overhouden, eventueel arbeidsongeschiktheid. In het ergste geval leidt fysiek geweld tot arbeidsongeschiktheid of zelfs overlijden.

Ook zeer zichtbaar is geweld in de vorm van **vernieling**. Je microfoon of camera komen op de grond terecht, kleren worden gescheurd, een zendwagen wordt bekrast... Ook diefstal van je werkgerief hoort in deze categorie thuis.

Verbaal geweld is eigenlijk nauwelijks minder erg. Je wordt uitgescholden, geïntimideerd of bedreigd. Iemand 'weet je wonen', of 'waar je kinderen naar school gaan'... Zo'n verbaal geweld kan je overkomen op straat, maar komt vooral voor online – op sociale media meer bepaald.¹ Vaak heeft die verbale agressie ook een discriminerende strekking: ze is dan racistisch of seksistisch van aard, wat het extra pijnlijk maakt.

Soms neemt geweld een gesofisticeerdere vorm aan, en probeert iemand via gerechtelijke procedures een journalist of redactie het zwijgen op te leggen. Zoiets heet **SLAPP**: *strategic lawsuits against public participation*.

Zoals reeds aangestipt, zijn het veelal boze **particulieren** die zich aan geweld tegen journalisten te buiten gaan. Denk aan zware criminelen, fanatieke coronasceptici, extreemrechtse manifestanten of hooligans in het voetbal. Maar ook ordediensten kunnen al eens heftig te keer gaan tegen journalisten, en hen fysiek dan wel verbaal het werken onmogelijk maken. Hetzelfde geldt voor iedereen die zich op een of andere manier in een **machtspositie** bevindt, van politici tot en met de hiërarchisch meerderen in je eigen mediabedrijf.

Juridisch lexicon

Fysieke agressie. De strafwet maakt een onderscheid tussen diverse geweldsmisdrijven:

- Onopzettelijke slagen en verwondingen (artikel 418 e.v. Strafwetboek)

- Opzettelijke slagen en verwondingen (artikel 398 e.v. Strafwetboek)
- Slagen en verwondingen met onopzettelijke dood tot gevolg
- Opzettelijke doodslag
- Moord: opzettelijke doodslag met voorbedachten rade

Vernieling of vandalisme: het moedwillig beschadigen of vernietigen van andermans goederen. Denk aan de vernieling van je camera, een kras op je auto... (artikel 528 e.v. Strafwetboek)

Belediging. Word je op straat mondeling beledigd, dan is dat niét strafbaar. Een belediging is wel strafbaar wanneer ze schriftelijk of met een afbeelding gebeurt. In dat geval komt het je persoonlijk toe een klacht in te dienen. Ministers en parlementsleden genieten hier wel van een ‘vrijstelling’: zij hebben een totale vrijheid van meningsuiting – ook ten aanzien van journalisten – in de uitoefening van hun politieke functie.

Bedreiging: het dreigen met – doorgaans – fysiek geweld of de dood tegen iemand, diens naasten of dienst eigendommen. Opgeliet: niet elke bedreiging is strafbaar. De bedreiging kan worden geuit mondeling, schriftelijk, via telefoon of e-mail. (artikel 327 e.v. Strafwetboek)

Belaging. Wanneer iemand je herhaaldelijk lastigvalt en daarbij weet (of had moeten weten) dat dit een ernstige inbreuk op je privacy of gemoedsrust met zich brengt. (artikel 442bis e.v. Strafwetboek)

Aanzetten tot discriminatie, haat of geweld. De Belgische wet huldigt een verregaande vrijheid van meningsuiting. Iemand beledigen, denigreren of kwetsen kan (hoe moreel bedenkelijk dat ook kan zijn). *Hatespeech* in de zin van het louter uitdrukken van haat wordt al bij al toegelaten. Anders is het wanneer iemand anderen oproept of aanzet tot discriminatie, haat of geweld. Dat is wel strafbaar. (Diverse wetten ²)

VOORAF INSPELEN OP MOGELIJKE AGRESSIE: BEREID JE GOED VOOR

OP STRAAT

Een goede voorbereiding is het halve werk wanneer je de straat op moet voor een risicovolle opdracht. Denk aan manifestaties die uit de hand kunnen lopen, bijeenkomsten van politieke extremisten, samentroepingen van hooligans, of nog een risicobuurt waar je op reportage wordt gestuurd.

➤ **Volg vooraf een weerbaarheidstraining**

➔ zie ons overzicht Trainingen

➤ **Maak vooraf een risicoanalyse en bespreek die met je chef of collega's**

➤ **Weiger een opdracht als je die te riskant vindt**

Aan je hoofdredacteur en werkgever komt het toe hiermee rekening te houden

➤ **Werk samen**

- **Breng je redactie op de hoogte over je activiteiten**
- **Spreek af met concullega's ter plaatse, blijf eventueel in elkaars buurt, help elkaar**
- **Neem desnoods iemand mee die je kan bijstaan (mogelijk zelfs een gespecialiseerde veiligheidsagent)**
- **Verwittig eventueel de politie van je aanwezigheid**

➤ **Bereid vluchtroutes voor**

➤ **Draag aangepaste (beschermende) kledij:**

een helm, plaatvest, goede (loop)schoenen, een bodycam...

→ zie ons overzicht Tools / beschermende kledij

➤ **Bescherm je materiaal**

Denk aan stevige etuis, waterdichte hoezen e.d.m.

➤ **Een geschikte verzekering ?**

Dit is in de allereerste plaats een verantwoordelijkheid voor het mediabedrijf, let er dus op dat dit de gepaste verzekeringen voor je heeft.

Complementair kun je ook een beroep doen op verzekeringen die de VVJ/AVBB en de IFJ aanbieden.

→ zie ons overzicht Tools / verzekeringen

Jezelf tonen als journalist ?

In het algemeen heeft een journalist er belang bij zich kenbaar te maken als journalist. Dat vergemakkelijkt nu eenmaal het werk. Vandaar ook de grote waarde van een officiële perskaart, zoals die in België bestaat. Ten aanzien van de overheden in het land komt die neer op een oproep om de houder ervan maximale werkfaciliteiten te verstrekken, en ook tegenover private instanties en particulieren gaat het om een nuttig legitimatie- en doorgangsdokument.

Om de zichtbaarheid van je perskaart te vergroten, biedt de VVJ overigens speciale etuis aan, waarin je de kaart kan steken en die je makkelijk rond je nek hebt gehangen. VVJ-leden kunnen zo'n etui kosteloos verkrijgen via een mail naar info@journalist.be.

Je kenbaar maken als journalist is ook een kwestie van beroepsethiek, meer bepaald van transparantie en fair play. Artikel 17 Code van de Raad voor de Journalistiek: 'Bij het vergaren van informatie maakt de journalist zichzelf en het doel van zijn optreden bekend. Hij informeert zijn gesprekspartner zodanig dat die voldoende geïnformeerd kan beslissen om aan de publicatie of uitzending mee te werken.'

Toch kan het in risicovolle situaties aangewezen zijn je niét kenbaar te maken als journalist. Je houdt je perskaart dan beter op zak, je parkeert de zendwagen ergens uit de buurt, je neemt beeldopnames met een discrete smartphone in plaats van met een opvallende camera... Let er hoe dan ook op dat je je perskaart wel bijhebt, al was het maar om je in noodgeval te kunnen legitimeren, bijvoorbeeld bij de politie.

ONLINE

Niet enkel in de fysieke, maar ook de virtuele publieke ruimte loeren gevaren om de hoek. Hacking, phishing en andere cyberbedreigingen vallen hoe langer hoe meer ook journalisten ten deel. Denk aan iemand die wil inbreken in je computer of een account van je wil hacken. Voor je online beveiliging kun je op een reeks zaken letten.

- **Vraag je mediabedrijf om hier prioritair aandacht aan te besteden (ook wanneer je freelancer)**

- **Zorg voor regelmatige updates van je toestellen en software, bij voorkeur zelfs automatisch**

- **Installeer een virusscanner en voer regelmatig scans uit**

- **Zorg voor sterke wachtwoorden of codes, of nog beter voor tweestapsverificatie**

- **Maak backups**

<https://www.safeonweb.be/nl/veilig-internetten>

<https://journalist.be/vvj-toolbox/cybersecurity-voor-journalisten>

[Een vuist tegen online intimidatie - VVJ \(journalist.be\)](#)

CONFLICTBEHEERSING

Soms gebeurt het toch, en word je geconfronteerd met reële agressie. Gelukkig bestaan er allerlei technieken om de toestand onder controle te houden en schade te beperken.

BIJ FYSIEKE AGRESSIE

Fysieke agressie kun je vaak zien aankomen, probeer dus tijdig die signalen te zien. Schat vervolgens de beste reactie in: je verwijderen, terugvechten of (proberen te) de-escaleren.

- **Herken signalen van (nakende) agressie**
Denk aan rood aanlopen, stemverheffing, onrustige gebaren... Uiteraard zullen het belang en de ernst van deze (voor)tekenen van persoon tot persoon verschillen.
- **Schat de aard en het risico van de agressie goed in**
Is ze er plots en krachtig, of bouwt ze zich geleidelijk op? Gaat het om een individuele agressor of versterken anderen de agressie? Is ze naar jou persoonlijk gericht of (ook) naar anderen en de omgeving? Zijn er wapens in het spel?

Bij een acute fysieke bedreiging

- **Vlucht als dat nodig is**
(Bereid vooraf vluchtroutes voor)
- **Vecht terug als dat de enige optie is**

Over het recht op verdediging

Word je fysiek aangevallen en gebruik je zelf geweld om je te weren, dan kun je je beroepen op een recht op wettige verdediging. De voorwaarde is dat je te maken hebt met een ernstige en onmiddellijke bedreiging waartegen je een noodzakelijke

tegenaanval plaatst die evenredig is met de aanranding (art. 416 Strafwetboek).
Eventuele slagen en verwondingen die je zelf aanbrengt, verliezen dan hun strafbare karakter. In het juridisch jargon heet het dat wettige verdediging een rechtvaardigingsgrond is die een misdrijf kan rechtvaardigen.

Bij een mogelijkheid tot de-escalatie

- **Wees je bewust van je eigen gevoelens, gedachten en fysieke reacties. Merk ze op, benoem ze, aanvaard ze en krijg zo jezelf onder controle.**

- **Breng jezelf tot rust via je ademhaling: ga trager ademen, door je buik, en adem langer uit dan in. Zo vertraag je ook je hartslag en breng je je zenuwstelsel tot rust.**

- **Let op je mimiek en lichaamshouding**
 - Sta stevig en stabiel op beide benen. Buig je knieën licht (maakt je stabiel). Laat je armen los langs je lichaam hangen, liefst met je handpalmen zichtbaar.(vermindert spanning). Draai je een kwartslag weg van de ander (dat verlaagt de spanning en maakt je fysiek minder kwetsbaar).
 - Leg een rustige, open, niet provocerende uitdrukking in je gezicht. Verbreek zo nu en dan het oogcontact.
 - Vaak zet spanning zich af in je gezicht, nek, schouders, borst, billen en knieën. Laat ze los en beweeg. Zeker als je merkt dat je 'bevriest'.

- **Stuur je gedachten**
 - Denk positief, bijvoorbeeld: 'Dit loopt goed af, ik blijf rustig, rond het gesprek af en ga' of 'Ik weet dat ik de interventietechnieken onder de knie heb'.
 - Denk in termen van mogen, trachten, wensen, willen...
 - Herwin je kalmte door je te fixeren op een gedachte of een visueel punt dat niets met de situatie of de agressor te maken heeft.
 - Merk je dat je emoties toch de overhand nemen? Las een time-out in. Of vraag iemand anders om het over te nemen.

- **Ontmijn**
 - Stel je zelf niet bedreigend op.
 - Positioneer je schuin tegenover de agressieveling, toon je handpalmen.
 - Luister actief, stel eventueel vragen.
 - Toon begrip, verwoord zelf de gevoelens van de ander, zeg dat je daar respect voor hebt.
 - Gebruik humor, relativeer – maar vermijd de agressieveling uit te lachen.

Oefening baart kunst

Omgaan met agressie en agressief gedrag, het herkennen en verwerken van eigen emoties oefen je tijdens een opleiding. Opleiden en achteraf blijven onderhouden is noodzakelijk.

BIJ VERBALE AGRESSIE

Louter verbale agressie is minder bedreigend dan fysieke agressie, en mogelijk is er dan ook meer kans tot conflictbeheersing en de-escalatie.

- Belangrijk uitgangspunt is dat verbale agressie – beledigingen, kwetsende uitlatingen – meer dan eens niet persoonlijk tegen jou is bedoeld, maar veeleer een uiting is van de onzekerheid of frustratie van degene die ze uit. Vaak zal de agressie ook gericht zijn tegen 'het systeem', in ons geval tegen 'de media'. **Vermijd dan ook beledigingen van meet af aan persoonlijk op te vatten.**

- **Blijf rustig, geef jezelf de tijd om de uitlatingen goed in te schatten.**

- **Neem een open houding aan. Ga het gesprek aan. Stel vragen in plaats van in de tegenaanval te gaan: 'Wat bedoel je precies?', 'Waarom zeg je dit nu?', 'Wil je daarmee zeggen dat...?'. Getuig van nieuwsgierigheid en compassie. Probeer te achterhalen wat er achter de uitlatingen zit.**

- **Geef zo mogelijk aan dat de ander een grens overschrijdt, en gebruik daarbij de ik-vorm: 'Ik vind het niet prettig dat je zo tegen me praat', 'Dit ervaar ik als een belediging, kun je daarmee stoppen?'**

- **Streef naar een uitweg.**

SLACHTOFFER VAN AGRESSIE: WAT TE DOEN ?

1. AGRESSIE REGISTREREN

Meten is weten. Voor een goed zicht op de ernst en de evolutie van het probleem, is accurate registratie van groot belang.

Laat je hoofdredactie en collega's weten dat je het slachtoffer werd van agressie.

Meld agressie op het VVJ-Meldpunt voor agressie tegen journalisten:

<https://journalist.be/persveilig-be/meldpunt-agressie>

De VVJ/AVBB zal in de mate van het mogelijke ook onmiddellijk reageren op het incident, door rechtstreeks contact op te nemen met de agressor, door een klacht te ondersteunen en/of door een publieke afkeuring.

De VVJ kan ernstige schendingen van de veiligheid tevens doorrapporteren aan de Europese Federatie van Journalisten (EFJ) en zo op het Europees Platform voor de bescherming van journalisten van de Raad van Europa:

<https://fom.coe.int/en/apropos>

2. GERECHTELIJKE STAPPEN

Je staat er niet alleen voor. Spreek je werkgever aan over wat je is overkomen. Je kunt ook steeds een beroep doen op je beroepsvereniging VVJ/AVBB voor gerechtelijke bijstand. Dan zorgen wij voor een advocaat die je verder kan helpen.

2.1 Een strafklacht

Hoger somden we al de belangrijkste delicten op waarvoor je een klacht kunt indienen (zie WAT VERSTAAN WE ONDER 'AGRESSIE' – Juridisch lexicon).

Je kunt een klacht indienen bij de politiedienst van je eigen gemeente of de gemeente waar het feit werd gepleegd. Meld daarbij uitdrukkelijk dat je journalist bent, en dat je daarom aandringt op prioritaire aandacht.

Een politieambtenaar noteert je klacht in een proces-verbaal, dat zal worden bezorgd aan het parket. Let erop dat je zo volledig en precies mogelijk aangifte doet van de agressie die je overkwam. Vraag naar het nummer van het proces-verbaal en naar het parket dat bevoegd is, zodat je de verdere behandeling kunt opvolgen.

Je kunt je ook meteen op het parket aanmelden als slachtoffer. Dan krijg je het statuut van benadeelde persoon, en word je door het parket zelf op de hoogte gehouden van het verdere verloop.

Het parket heeft diverse mogelijkheden om een strafklacht af te handelen: de zaak seponeren (bijvoorbeeld bij gebrek aan bewijs), een minnelijke schikking voorstellen aan de dader (als die schuld bekent en minstens een deel van de schade vergoedt), een bemiddeling in strafzaken (als jij daarmee instemt en de schade wordt vergoed), de zaak voor de strafrechtbank brengen of nog het onderzoek in handen geven van een onderzoeksrechter.

Je kunt je ook meteen burgerlijke partij stellen bij de onderzoeksrechter. Hou er wel rekening mee dat je dan een waarborgsom moet betalen om de procedurekosten te dekken.

Nog een mogelijkheid – bijvoorbeeld wanneer het parket de zaak seponeert – is dat je je agressor rechtstreeks dagvaardt via een gerechtsdeurwaarder. In dat geval komt het wel jezelf toe om de nodige bewijslast te verzamelen.

Extra aandacht voor geweldsdelicten tegen journalisten ?

De VVJ/AVBB dringt bij de overheid aan op bijzondere aandacht voor geweldsmisdrijven tegen journalisten. De regering verklaarde zich ook principiële akkoord hiermee.

Concreet zouden journalisten worden opgenomen in de lijst van beroepscategorieën die extra worden beschermd ingeval van geweldsdelicten (artikel 410 bis Strafwetboek ³). Wie tegen hen geweld pleegt, wordt namelijk zwaarder bestraft. Op dit ogenblik vallen bijvoorbeeld artsen, brandweerlieden, postbodes en chauffeurs van openbaar vervoer onder deze regeling.

In het verlengde hiervan zouden journalisten ingevolge een omzendbrief van het College van procureurs-generaal ⁴ extra waarborgen krijgen. De politiediensten zouden dan bijzondere aandacht moeten geven aan hun klachten, in de vorm van een uitvoerig proces-verbaal en de onmiddellijke verwittiging van het parket. Vervolgens zou het parket het slachtoffer en diens werkgever stipt op de hoogte houden van het verloop van het strafonderzoek. Klachten van journalisten zouden, steeds volgens vermelde omzendbrief van 2008, ook de vermelding '*Geweld tegen beschermd slachtoffer (artikel 410 bis Sw.)*' krijgen, wat inventarisatie mogelijk maakt.

Een efficiëntere betegeling van haatspraak ?

Meer dan eens zijn ook journalisten het doelwit en slachtoffer van *hatespeech*. En haatspraak, in de zin van aanzetten tot haat of geweld (zie hoger), mag niet. Maar los van racisme, wordt dergelijke haatspraak als ze via een medium of internet plaatsvindt door het hof van assisen berecht⁵ – wat in de praktijk betekent dat ze nauwelijks of nooit wordt vervolgd⁶.

De regering wil daar iets aan doen door alle haatspraak – ook als ze online of via andere media gebeurt – voor de correctionele rechtbank te brengen.

Ongetwijfeld zou dat toelaten haatspraak – ook die tegen journalisten – kordater te betegelen. Niettemin wijst de VVJ/AVBB op het delicate spanningsveld met de vrijheid van informatie en de persvrijheid in het bijzonder. Het is duidelijk dat deze verstrenging niet ten koste mag gaan van de expressievrijheid van professionele nieuwsredacties en journalisten⁷.

2.2 Een burgerrechtelijke schadeclaim

Voor schade die je lijdt ingevolge een daad van agressie, kun je ook altijd een vordering tot schadevergoeding indienen bij een burgerlijke rechtbank. Artikel 1382 Burgerlijk Wetboek verplicht iemand die je schade toebrengt nu eenmaal om die te vergoeden.

Je kunt deze procedure ook beginnen na een strafrechtelijke seponering bijvoorbeeld. Hou er wel rekening mee dat je zelf zal moeten aantonen dat de agressor in de fout is gegaan en daarmee aan jou welbepaalde (en duidelijk te omschrijven) schade heeft berokkend.

Ga met een advocaat na wat de beste mogelijkheid is om je agressor te dagvaarden.

Bij SLAPP: een vergoeding voor tergend of roekeloos geding

Ook bij SLAPP (*strategic lawsuits against public participation*) kun je proberen een schadevergoeding te verkrijgen, los van de procedurekosten dan die je sowieso worden terugbetaald. De basis daarvoor is het wettelijke verbod van een tergend of roekeloos geding. Zo kregen in juni 2022 twee journalisten elk 5.000 euro toegekend nadat een Antwerpse immobiliënhandelaar hen herhaaldelijk gerechtelijk het leven zuur had gemaakt.

De VVJ/AVBB ondersteunt de Europese ambities om SLAPP tegen te gaan⁸, en verzoekt de federale wetgever om hier ook op nationaal niveau werk van te maken.

Bijzondere klachtmogelijkheden

- ❖ Is er sprake van **discriminerende** intimidatie – vijandigheden, beledigingen, vernederingen met een discriminerend karakter – dan kun je ook klacht indienen bij UNIA (behalve wanneer het gaat over discriminatie op grond van geslacht of taal)

<https://www.melding.unia.be/nl/meld-het>

Bij vijandigheden gebaseerd op geslacht kun je de klacht indienen bij het IGVM (Instituut voor Gelijkheid van Vrouwen en Mannen)

<https://apps.digital.belgium.be/forms/show/igvm/complaint/latest?lng=nl>

- ❖ Bij geweld **op de werkvloer** moet je altijd terecht kunnen bij een vertrouwenspersoon of preventieadviseur psychosociale aspecten. Dat kan ook over pesterijen of ongewenst seksueel gedrag gaan.
- ❖ Ook **ordehandhavers** kunnen hun boekje te buiten gaan. Bij een manifestatie behandelen ze je al te brutaal, ze weigeren je ergens door te laten ondanks je perskaart... Zoek eerst uit of het gaat om politieambtenaren van de federale dan wel een lokale politiedienst. Elke politiedienst beschikt namelijk over een eigen dienst Intern Toezicht. Daarnaast kun je ook steeds terecht bij de Algemene Inspectie (www.aigpol.be), die de federale en lokale politiediensten overspant. Nog een mogelijkheid is een melding bij het Comité P (www.comitep.be), maar dat zal de klacht doorgaans doorsturen naar de bevoegde tucht- of gerechtelijke overheid. Ten slotte kun je ook een klacht indienen bij het parket, dat dan een opsporingsonderzoek begint.

3. PUBLIEKE REACTIE

Overweeg steeds een publieke reactie op geweld dat je overkomt. Dat kun je samen met je beroepsvereniging VVJ/AVBB, met je mediabedrijf, eventueel met politici.

Zet daarbij in de verf dat het niet om zomaar een persoonlijk geval van geweld gaat, maar om een aanval op de vrijheid van journalisten en nieuwsmedia.

TERUG OP JEZELF - AANPAK VAN STRESS EN TRAUMA

Agressie kan – los van eventuele fysieke letsels – lelijk inhakken op je mentale toestand. Stress, vluchten in roesmiddelen, trauma, burn-out of nog erger kunnen je deel zijn. Het is dan ook van vitaal belang dat je dergelijke incidenten gepast kunt verwerken en daarvoor de nodige tijd en bijstand krijgt.

Spreek je werk- of opdrachtgever aan over de nood die je hieraan ondervindt.

Doe een beroep op gespecialiseerde psychosociale bijstand

→ zie ons overzicht Trainingen / Agressieverwerking

Redactie en v.u.: Pol Deltour / VVJ

¹ <https://journalist.be/2020/04/een-vuist-tegen-online-intimidatie>

² Het gaat over deze drie wetten:

- De **Genderwet** verbiedt discriminatie op basis van geslacht, zwangerschap, bevalling, het geven van borstvoeding, moederschap, adoptie, medisch begeleide voortplanting, genderidentiteit, genderexpressie, zogenaamde ‘geslachtsverandering’, sekse-kenmerken, vaderschap, meemoederschap.
- De **Antiracismewet** verbiedt discriminatie op grond van nationaliteit, nationale of etnische afstamming, zogenaamd ras, huidskleur en afkomst (Joodse oorsprong).
- De **Antidiscriminatiewet** verbiedt discriminatie op basis van handicap, geloof of levensbeschouwing, seksuele geaardheid, leeftijd, vermogen, burgerlijke staat, politieke overtuiging, syndicale overtuiging, gezondheidstoestand, fysieke of genetische eigenschap, geboorte, sociale afkomst en taal.

³ Artikel 410 bis Sw: *Indien de schuldige, in de gevallen omschreven in de artikelen 398 tot 405, de misdaad of het wanbedrijf pleegt tegen een chauffeur, een begeleider, een controleur of een loketbediende van een uitbater van een netwerk voor openbaar vervoer, een personeelslid door de FOD Justitie tewerkgesteld in een penitentiaire inrichting of binnen het veiligheidskorps, een postbode, een brandweerman, een lid van de civiele bescherming, een ambulancier, een arts, een apotheker, een kinesitherapeut, een verpleegkundige, een lid van het personeel aangesteld voor het onthaal in de spoeddiensten van de verzorgingsinstellingen, een maatschappelijk werker of een psycholoog van een openbare dienst, in de uitoefening van hun bediening, zijn de straffen die welke bij het derde lid worden bepaald.*

⁴ Omzendbrief nr. 3/2008 van 14 september 2014

⁵ Artikel 150 Grondwet: persmisdrijven worden berecht door het hof van assisen. Enige uitzondering zijn door racisme en xenofobie ingegeven persdelicten, die voor de correctionele rechtbank komen.

⁶ Justitie vindt deze assisenzaken te tijds- en arbeidsintensief, en schrikt ook terug voor de ruime publiciteit ervan ingeval van laakbare meningsuitingen.

⁷ Zie VVJ/AVBB-nota van 14 juli 2020, bezorgd aan de Kamer van Volksvertegenwoordigers - <https://journalist.be/2020/07/hoe-persvrijheid-verzoenen-met-aanpak-haatspraak>

⁸ <https://journalist.be/2020/12/europa-schakelt-versnelling-hoger-in-aanpak-slapp>